

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 183/2014,**20. detsember 2013,****millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, et täpsustada üldiste ja spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arutamist****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012⁽¹⁾ muutmise kohta, eriti artikli 110 lõike 4 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) nr 575/2013 on krediidiriskiga korrigeerimine määratletud kui krediidiriskidega seotud spetsiifilise ja üldise laenukahjumi katteks mõeldud eraldise summa, mida on kooskõlas kohaldatava raamatupidamistavaga kajastatud krediidiasutuse või investeerimisühingu finantsaruannetes, kuid kõnealuses määruses ei ole sätestatud konkreetseid eeskirju, mille alusel otsustada, mis on spetsiifilised ja mis üldised krediidiriskiga korrigeerimised.
- (2) Tuleks kehtestada eeskirjad seoses selliste summade kindlaksmääramisega, mis tuleb kaasata üksnes krediidiriskiga seotud kahjusid kajastavate krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse. Krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamine omavahendite nõuete kindlaksmääramiseks peaks olema piiratud summadega, mis on vähendanud krediidiasutuse või investeerimisühingu esimese taseme põhiomavahendeid.
- (3) Kahju, mis on seotud üksnes kohaldatava raamatupidamistava alusel jooksva majandusaastal kajastatud krediidiriskiga, tuleks kajastada krediidiriskiga korrigeerimistena tingimusel, et krediidiasutus või investeerimisühing kajastab mõju esimese taseme põhiomavahendites. See on asjakohane olukordades, kus selline majandusaasta jooksva kajastatud väärtuse langusest tingitud kahju

esineb sõltumata üldisest aasta jooksul tekkinud vaheka-summist või aasta kasumist, mida ei ole kinnitatud vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 26 lõikele 2, ning kui selle kajastamine krediidiriskiga korrigeerimistena mõjutaks riskipositsiooni väärtusi või teise taseme omavahendeid varem kui esimese taseme põhiomavahendeid. Vahekahjumi puhul, nagu kehtestatud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 36 lõikega 1, ei ole sellist korrigeerimist vaja, kui jooksva majandusaasta kahju arvatakse kõnealuse artikli alusel kohe maha esimese taseme põhiomavahenditest.

- (4) Määruse (EL) nr 575/2013 teatavad sätted, milles käsitletakse krediidiriskiga korrigeerimisi, osutavad selgelt bilansivälisele kirjetele. Kui selline eristamine puudub, kohaldatakse asjaomaseid sätteid nii bilansi- kui ka bilansivälise kirjete suhtes.
- (5) Tuleks kehtestada eeskirjad, et hõlmata sellised kahjud, mis on seotud üksnes krediidiriskiga ja mis on kajastatud kohaldatava raamatupidamistava alusel ning mille võrra on vähendatud krediidiasutuse või investeerimisühingu esimese taseme põhiomavahendeid. Kõnealused eeskirjad peaksid hõlmama finantsvarade väärtuse langust ja väärtuse korrigeerimist või bilansivälise kirjete jaoks mõeldud eraldisi, juhul kui need kajastavad kahjusid, mis on seotud üksnes krediidiriskiga, ja tingimusel, et need on kajastatud kasumiaruandes kohaldatava raamatupidamistava alusel. Kui kõnealused kahjud on seotud õiglases väärtuses hinnatud finantsinstrumentidega, peaksid kõnealused eeskirjad hõlmama ka summasid, mis on kohaldatava raamatupidamistava alusel kajastatud väärtuse langusena, või samalaadseid korrigeerimisi, tingimusel et need kajastavad kahjusid, mis on seotud vara või varade portfelli krediidikvaliteedi halvenemisega. Praeguses etapis ei ole asjakohane reguleerida muid summasid, mis ei ole kohaldatava raamatupidamistava alusel finantsinstrumendi väärtuse langus või mis ei kajasta samalaadset lähenemisviisi, isegi kui sellised muutused võivad hõlmata krediidiriski komponenti.
- (6) Selleks et tagada arvutamise täielik kate, on vaja, et mis tahes summa puhul, mis on asjakohane määruse (EL) nr 575/2013 artikli 110 lõike 4 esimeses lõigus loetletud eesmärgil, määratakse, kas rakendatakse üldisi krediidiriskiga korrigeerimisi või spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi.

⁽¹⁾ ELT L 176, 27.6.2013, lk 1.

- (7) Mis puutub nende summade tuvastamisse, mille suhtes võib rakendada spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamist, on vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 62 punktile c ainuke määrusega (EL) nr 575/2013 kehtestatud kriteerium, et spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi ei saa krediidiriski standardmeetodi alusel lisada teise taseme omavahenditele. Seepärast tuleb summased spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste või üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisel alati eristada teise taseme omavahenditele lisamise võimalikkuse kriteeriumide alusel.
- (8) Määrusega (EL) nr 575/2013 rakendatakse Baseli pangajärelevalve komitee kolmanda rahvusvahelise pankade õigusraamistikuga (1) (edaspidi „Basel III“) rahvusvaheliselt kokku lepitud standardeid. Seepärast peaksid krediidiriskiga korrigeerimist käsitlevad vastavad eeskirjad olema samuti kooskõlas Baseli õigusraamistikuga, milles on sätestatud, et üks kriteerium üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste ja spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste eristamiseks peab olema see, et üldised eraldised või üldised laenukahjumi reservid on „vabalt kasutatavad tulevikus realiseeruva kahju katmiseks“. Vastavalt Basel III sätetele tulevikuks hoitud eraldiste või laenukahjumi reservide kohta on hetkel tuvastamata kahju vabalt kasutatav krediidiriskist tuleneva tulevikus realiseeruva kahju katmiseks ja seega saab selle lisada teise taseme omavahenditele. Peale selle peaksid üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse kaasatud summad olema nii ajaliselt kui ka summa poolest täielikult kättesaadavad, et katta kõnealune kahju vähemalt likvideerimise korral, kui omavahenditest on maksevõimetuse korral võimalik katta kahju enne seda, kui hoiustajad kaotavad raha.
- (9) Võimalik peaks olema kohaldada selle valdkonna eeskirju, sõltumata kohaldatavast raamatupidamistavast. Samas tuleks selleks, et krediidiastutused ja investeerimisühingud saaksid ühtsel viisil eristada spetsiifilisi ja üldisi krediidiriskiga korrigeerimisi, kehtestada mõlemale krediidiriskiga korrigeerimise liigile kriteeriumid krediidiriskist tuleneva kahju käsitlemiseks kohaldatava raamatupidamistava raames. Kuigi kohaldatava raamatupidamistava alusel kajastatud üksnes krediidiriskiga seotud kahju käsitlemine sõltub kõnealuste kriteeriumide täitmisest, tuleks suurem osa kõnealustest summadest tavaliselt liigitada spetsiifilisteks krediidiriskiga korrigeerimisteks, võttes arvesse üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste kriteeriumide piiravat laadi.
- (10) Rahvusvahelised raamatupidamisstandardid kuuluvad läbivaatamisele, mis võib tingida vajaduse muuta spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste ja üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste eristamise kriteeriume. Võttes arvesse käimas olevaid arutelusid eelkõige väärtuse languse arvutamise mudelite üle, tunduks ennatlik kehtestada see mudel krediidiriskiga korrigeerimise kriteeriumides.
- (11) Määrusega (EL) nr 575/2013 on nõutud spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste kindlaksmääramist üksiku riskipositsiooni puhul. Seepärast on vaja otsustada, kuidas käsitleda neid spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi, mis kajastavad riskipositsioonide kogu rühma krediidiriskiga seotud kahju. Peale selle on vaja otsustada, milliste riskipositsioonide puhul rühmas ja mil määral tuleks kajastada spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi. Sellistest spetsiifilistest krediidiriskiga korrigeerimistest tulenevad kõnealuse summa osad tuleb riskipositsioonidele rühmas määrata proportsionaalselt riskiga kaalutud varadega. Selleks tuleks määrata riskipositsiooni väärtused kindlaks, võtmata arvesse ühtegi spetsiifilist krediidiriskiga korrigeerimist.
- (12) Makseviivituse kindlakstegemisel määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 lõike 3 punkti b alusel on vaja arvesse võtta ainult spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi, mis on tehtud individuaalselt üksiku riskipositsiooni või üksiku võlgniku puhul, ning jätta välja spetsiifilised krediidiriskiga korrigeerimised, mis on tehtud riskipositsioonide kogu rühma puhul. Riskipositsioonide kogu rühma spetsiifilised krediidiriskiga korrigeerimised ei erista sellistesse rühmadesse kuuluvate riskipositsioonide võlgnikke, kelle puhul makseviivituse juht loetakse toimunuks. Eelkõige ei ole riskipositsioonide rühma spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste olemasolu piisav põhjus järeldamiseks, et makseviivituse juhud on toimunud asjaomasesse rühma kuuluva iga riskipositsiooni või iga võlgniku puhul.
- (13) Krediidiastutused ja investeerimisühingud peavad suutma tõendada, kuidas spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste ja üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste eristamise kriteeriume kasutatakse kohaldatava raamatupidamistava taustal. Seepärast peaksid nad kõnealuse protsessi dokumenteerima.
- (14) Käesolev määrus põhineb regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul, mille Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) esitas komisjonile.
- (15) Euroopa Pangandusjärelevalve on vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 (2) artiklile 10 viinud läbi avaliku konsultatsiooni käesoleva määruse aluseks olevate regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikku seonduvat kulu ja kasu ning küsinud arvamust kõnealuse määruse artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult,

(1) http://www.bis.org/publ/bcbs189_dec2010.pdf

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Üldiste ja spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste kindlaksmääramine määruse (EL) nr 575/2013 artiklite 111, 159, 166, 167, 168, 178, 246 ja 266 kohaldamisel

1. Käesoleva määruse kohaldamisel peavad summad, mille krediidasutused ja investeerimisühingud peavad kaasama üldiste ja spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse, võrduma kõigi summadega, mille võrra on vähendatud krediidasutuse või investeerimisühingu esimese taseme põhiomavahendeid, et vastavalt kohaldatavale raamatupidamistavale kajastada üksnes krediidiriskiga seotud kahju, ning mis on kajastatud sellisena kasumiaruandes, sõltumata sellest, kas need tulenevad väärtuse langustest, väärtuse korrigeerimistest või bilansiväliste kirjete jaoks mõeldud eraldistest.

Majandusaasta jooksul kajastatud mis tahes summad, mis tekivad esimese lõigu kohaselt, võib kaasata üldiste ja spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse üksnes juhul, kui vastavad summad on maha arvatud krediidasutuse või investeerimisühingu esimese taseme põhiomavahenditest kas vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 36 lõikele 1 või, vahekasumi või aasta kasumi korral, mida ei ole kinnitatud vastavalt kõnealuse määruse artikli 26 lõikele 2, omavahendite kindlaksmääramise eesmärgil esimese taseme põhiomavahendite viivitamatu vähendamise teel.

2. Lõikes 1 osutatud summad peab krediidasutus või investeerimisühing kaasama üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse, kui need vastavad mõlemale järgmisele kriteeriumile:

- a) need on nii ajaliselt kui ka summa poolest vabalt ja täielikult kättesaadavad, et katta krediidiriskist tulenevad veel realiseerumata kahjud;
- b) need kajastavad riskipositsioonide rühma krediidiriskist tulenevat kahju, mille puhul krediidasutusel või investeerimisühingul ei ole hetkel tõendeid, et kahjujuhtum on toimunud.

3. Kõik muud lõikes 1 osutatud summad tuleb kaasata spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse.

4. Juhul kui lõike 2 kriteeriumid on täidetud, kaasab krediidasutus või investeerimisühing järgmised kahjud üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse:

- a) kahjud, mis on kajastatud, et katta viimaste aastate suurem keskmine portfelli kahjum, kuigi hetkel puuduvad tõendid kahjujuhtudest, mis toetaksid varem täheldatud kahjutaset;
- b) kahjud, mille puhul krediidasutus või investeerimisühing ei ole teadlik riskipositsioonide rühma krediidikvaliteedi

halvenemisest, kuid mille puhul teatav maksete tasumatajätmine on varasema kogemuse põhjal statistiliselt võimalik.

5. Krediidasutus või investeerimisühing kaasab alati järgmised kahjud lõikes 3 osutatud spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamisse:

- a) kahjud, mis on kajastatud kasumiaruandes õiglases väärtuses mõõdetud instrumentide puhul ning mis kajastavad krediidiriskist tulenevat väärtuse langust kohaldatava raamatupidamistava alusel;
- b) praegustest või varasematest sündmustest tulenevad kahjud, millel on negatiivne mõju märkimisväärsele üksikule riskipositsioonile või riskipositsioonidele, mis ei ole üksikult märkimisväärsed, kuid mida hinnatakse üksikult või koos;
- c) kahjud, mille puhul ajaloolised andmed, korrigeerituna praegu vaadeldavate andmete alusel, osutavad sellele, et kahju on tekkinud, kuid krediidasutus või investeerimisühing ei tea veel, milline üksik riskipositsioon kõnealust kahju kandis.

Artikkel 2

Riskipositsioonide rühma puhul ette nähtud spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste määramine kõnealusesse rühma kuuluvatele riskipositsioonidele

1. Kui spetsiifiline krediidiriskiga korrigeerimine kajastab riskipositsioonide rühma krediidiriskiga seotud kahjusid, määravad krediidasutused või investeerimisühingud kõnealuse spetsiifilise krediidiriskiga korrigeerimise selle rühma kõigile üksikutele riskipositsioonidele proportsionaalselt riskiga kaalutud varaga. Selleks tuleb kindlaks määrata riskipositsiooni väärtused, võtmata arvesse mis tahes spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi.

2. Määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 159 osutatud oodatava kahju käsitlemiseks makseviivituses mitteolevate riskipositsioonide rühma puhul ei pea krediidasutused või investeerimisühingud määrama spetsiifilist krediidiriskiga korrigeerimist rühma üksikutele riskipositsioonidele.

3. Kui spetsiifiline krediidiriskiga korrigeerimine on seotud riskipositsioonide rühmaga, mille puhul krediidiriski omavahendite nõuded on osaliselt arvatud standardmeetodi ja osaliselt sisereitingute meetodi alusel, määrab krediidasutus või investeerimisühing kõnealuse spetsiifilise krediidiriskiga korrigeerimise riskipositsioonide rühmale, mida kumbki meetod hõlmab, proportsionaalselt rühma riskiga kaalutud varadega enne lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmete kohaldamist. Selleks tuleb kindlaks määrata riskipositsiooni väärtused, võtmata arvesse mis tahes spetsiifilisi krediidiriskiga korrigeerimisi.

4. Riskipositsioonidele spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimise määramisel tagavad krediidasutused või investeerimisühingud, et sama osa ei määrata eri riskipositsioonidele kaks korda.

Artikkel 3

Krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamine riskipositsiooni väärtuse kindlakstegemiseks vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklitele 111, 166, 167, 168, 246 ja 266

Riskipositsiooni väärtuse kindlakstegemiseks vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklitele 111, 166–168, 246 ja 266 arvutavad krediidasutused ja investeerimisühingud riskipositsiooniga seotud spetsiifilised krediidiriskiga korrigeerimised selle üksiku riskipositsiooni spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste summadena, või spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste summadena, mille krediidasutus või investeerimisühing on määranud sellele riskipositsioonile vastavalt artiklile 2.

Artikkel 4

Üldiste ja spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamine oodatava kahju käsitlemiseks vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 159

1. Oodatava kahju käsitlemiseks vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 159 arvutab krediidasutus või investeerimisühing selliste üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste kogusumma, mis on seotud oodatava kahju käsitlemise alla kuuluvate riskipositsioonidega, liites kokku kõnealused oodatavad kahjud, mis on kindlaks määratud üldiste krediidiriskiga korrigeerimistena vastavalt käesoleva määruse artiklile 1 ning mille krediidasutus või investeerimisühing on määranud vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 110 lõikele 3.

2. Oodatava kahju käsitlemiseks vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 159 arvutatakse selliste spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste kogusumma, mis on seotud oodatava kahju käsitlemise alla kuuluvate riskipositsioonidega, liites kokku punktides a ja b sätestatud summad, välja arvatud makseviivituses olevad riskipositsioonid:

a) vastavalt artiklile 1 spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimistena kindlaks määratud summad, mis on seotud üksiku riskipositsiooni krediidiriskiga;

b) vastavalt artiklile 1 spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimistena kindlaks määratud summad, mis on seotud riskipositsioonide rühma krediidiriskiga ja mis on määratud vastavalt artiklile 2.

3. Makseviivituses oleva riskipositsiooniga seotud spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste kogusumma arvutatakse selle üksiku riskipositsiooni kõigi spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste summadena või selliste spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste summadena, mille krediidasutus või investeerimisühing on määranud sellele riskipositsioonile vastavalt artiklile 2.

Artikkel 5

Makseviivituse kindlakstegemise eesmärgil spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste arvutamine omavahendite nõuete jaoks vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 178

Makseviivituse kindlakstegemiseks vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 178 arvutatakse spetsiifilised krediidiriskiga korrigeerimised selliste spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste summadena, mis on seotud üksiku riskipositsiooni või üksiku võlgniku krediidiriskiga.

Artikkel 6

Dokumenteerimine

Krediidasutused ja investeerimisühingud dokumenteerivad üldiste krediidiriskiga korrigeerimiste ja spetsiifiliste krediidiriskiga korrigeerimiste kindlaksmääramise ja arvutamise.

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. detsember 2013

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO